

І.С. ЦИГАНКОВ, ветеринарний лікар
м. Біла Церква, Київська обл.

РОЗЧИСТКА РАТИЦЬ. ЧАС ЗРОЗУМІТИ АКТУАЛЬНІСТЬ

Захворювання ратиць – одна з основних проблем сучасного інтенсивного молочного скотарства. Багато патологічних процесів ратиць не викликають кульгавості, але без лікування вони можуть призводити до незворотних змін і вибракування тварин.

Надмірний ріст рогу ратиці – одна зі складових проблеми кульгавості корів і захворювань ратиць у цілому. Цьому сприяють умови утримання, годівля, інфекції, генетичні причини. Натомість розчистка ратиць є практичним вирішенням проблеми. **Однак слід зазначити, що розчистку ратиць потрібно робити правильно!**

Розглядаючи анатомію й фізіологію ратиці великої рогатої худоби, можемо зробити висновок, що нормальна її робота безпосередньо пов'язана з нормальною будовою. Щодо розчистки ратиць це означає, що найбільш ефективним шляхом попередження кульгавості є правильна корекція відростлого рогу.

Розчисткою ратиць у господарствах займається багато хто – спеціально створені бригади спеціалістів-ортопедів (на великих фермах), штатні фахівці ветеринарної медицини, спеціально навчені люди без ветеринарної освіти. При цьому всі погоджуються, що розчистка ратиць – робота нелегка й може забирати дуже багато часу. Часто-густо під час розчистки ратиць у корів недосвідчені ортопеди роблять грубі помилки, внаслідок чого різноманітні захворювання й кульгавість проявляються частіше.

Найбільш поширеними помилками під час розчистки ратиць є:

1) надмірне вкорочення рогового башмака. Якщо потім розчищається й підошва (другий крок процедури розчистки), то вона стає занадто тонкою, а основа шкіри – вразливою

до тиску, що може спричинити кульгавість;

2) створення квадратного зачепу. У такому разі збільшується навантаження на підошву й білу лінію, а не на роговий башмак;

3) видалення аксіальної стінки. Іноді видаляють занадто багато аксіальної стінки (стінки рогу пальців, розміщені одна до одної), але ця поверхня ратиці також важлива, вона має отримувати навантаження. Її видалення дестабілізуватиме ратицю й може призвести до ротації (обертання) пальця.

Кращих результатів досягають, коли для розчистки ратиць запрошують мобільні бригади досвідчених ортопедів. У такому разі не відволікаються від основної роботи фахівці господарств, а бригади мають усе необхідне для роботи. До того ж ортопеди знаються на розчистці ратиць і лікуванні корів.

Зазначимо: маючи бажання досягти «нормальної» структури ратиці, слід пам'ятати про деякі нюанси. Складність полягає в тому, що поняття «правильна» ратиця різниться від ратиці до ратиці, від тварини до тварини.

Палець великої рогатої худоби є суб'єктом нормальної фізіологічної варіації.

Існують відмінності в структурі ратиці між тваринами одного віку, породи та статі. Прикладом такої варіації є «глибина п'ятки», довжина та ширина підошви. Показники в нормі можуть досить різнитися, залишаючись при цьому показниками норми.

Простежується відмінність в структурі ратиці в тварин різного віку, породи та статі. Один з прикладів вікової варіації – довжина підошви нетелей і старих корів. У нетелей середня довжина підошви буде меншою, ніж у корів, але, знову ж таки, в кожній тварини своя індивідуальна норма. Як приклад породних відмінностей можна назвати ратиці корів породи джерсей і голштин – у джерсеїв ратиці менші.

Крім того, є варіації між пальцями окремо взятої тварини. Наприклад, внутрішній (медіальний) палець тазової кінцівки корови буде меншим за зовнішній (латеральний).

При запущених деформаціях може змінюватися не тільки зовнішня, а й внутрішня структура ратиці. У таких випадках до розчистки має бути строго індивідуальний та особливий підхід.

Усі згадані нюанси відомі лише спеціальним «копитним» бригадам, які можуть мобільно працювати в різних господарствах і мають великий досвід у цій справі. Однак не слід забувати про те, що на структуру й функцію ратиць корів впливають умови утримання й годівля. Тільки комплексний підхід і робота досвідчених фахівців дадуть змогу якісно вирішувати, контролювати й попереджати проблеми з ратицями в корів. ☺

Запущена форма деформації ратиці у корови